בית ישראל (רוז'ין) — שמות

פרשה שמות שנת תרט"ו

ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה כתיב המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא. דכתיב כולם בחכמה עשית הכל נברא בחכמה אפי' עולם העשי' עולם הגשמי כי חכמה הוא הרצון ואלמלא יצויר העדר שפעו וחיותו מכ"ד הי' חוזר לאפס ואין. חכמה היא כ"ח מ"ה בחי' אדם ושורש נשמות ישראל הבאים לעולם העשי' ומקורם מעולם העליון רק יעקב חבל נחלתו ואומר אני עולם העשי' נק' מצרים מצ"ר י"ם החכמה הוא בגלות בעולם העשי' וזהו מאמר הכתוב ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה שלזה באו בנ"י לזה העולם הנק' מצרים מפני שהם בני ישראל בחי' לי ראש היינו מפני שהם ממקום גבוה וע"י יתעלה עולם העשי' בכח החכמה העובד את הבורא. את יעקב אע"פ שאדם עובד את ה' בגדלות השכל בחי' ל"י רא"ש אעפ"כ צריך אמונה פשוטה שהוא ירושת היינו שיאמין באמונה שלימה שהוא ברא את הכל ומחי' את כל ואין אדם יכול ליקח לעצמו דבר בלתי השגחתו ית"ש וזה אמרו את יעקב כלומר שלעבודת החכמה כנ"ל צריך ג"כ אמונה פשוטה מדריגה תחתונה בחי' יעקב וזה נק' בית כי ממילא בא אל היראה הנק' בית כמאה"כ כתפארת אדם לשבת בית כמו שהבית הוא מחסה ומסתור לאדם מקור וחום כן היראה מחסה לאדם לבל יפול ח"ו למדות ותאוות רעות איש וביתו באו אע"פ שהוא בחי' איש מדריגה עליונה אעפ"כ צריך ג"כ אמונה פשוטה שהוא מחסה לאדם כמו הבית.

ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה וכו' פירש"י אע"פ שמנאן בחייהם חזר ומנאן במיתתן. הנה כתיב טוב שם טוב משמן טוב ויום המות מיום הוולדו גם כתיב המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא דהנה כל הברואים החיות והשורש שלהן הוא השם של כל אחד ואחד והשם אשר יקרא שורשו מלמעלה ובעת הוולדו הוא אוחז בהשורש והצדיק שאינו בטל עבירה ואינו מעוות לא יפסוק חבל שורשו וא"כ גם לאחר פטירתו נשאר השם כיום הוולדו וע"כ צדיקים במיתתן קרוים חיים אבל הרשעים מקלקלים דרכיהם ובחייהן יפסק חבל שורשו מלמעלה וע"כ בחייהם קרוים מתים וזהו טוב שם טוב משמן טוב כי טוב לגבר אשר יאחז בשורשו משמן טוב ויום המות מיום הוולדו ואף כי הלך עכ"ז עדיין הוא בחיים דהא נשאר שמו כיום הוולדו דהא לא נפסק חבל שורשו וזהו אע"פ שמנאן בחייהן חזר ומנאן במיתתן ר"ל דשם שרשם נשארו אף לאחר מיתתן לאשר כולם היו צדיקים ולא נפסק מהחבל והב"ן. איש וביתו באו דהנה אדם כשבא לעוה"ז צריך להתאמץ ולתקן את כל הניצה"ק אשר לחלקו וזהו איש וביתו באו עם כל הניציצות הקדושות השייכים לחלקן והב"ן זה.

פרשה שמות שנת תרכ"ח

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו. אומר אני האדם צריך לעבוד את ה' במחשבה דיבור ומעשה וענין הגלות הוא כי אינו יכול להיות גלות הגוף עד שנעשה מקודם גלות הנפש היינו כי לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו ויש באדם היצ"ט והיצה"ר ואם האדם הולך אחר היצה"ט ועובד את ה' במחשבה דיבור ומעשה אז אינו ירא משום דבר כי כל האומות העולם אינם יכולים להרע לו מאומה רק אם האדם הולך אחר היצה"ר ויש לו גלות הנפש אז בא ליסורים וגלות הגוף ואינו יכול להיות גאולה כלליות עד שנעשה מקודם גאולה פרטיות היינו שכל אחד יגאל את נפשו מן הרע ויעבוד את ה' במחשבה דיבור ומעשה ואז יכול להיות גאולה כלליות. וזהו ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה היינו ישראל הוא בחי' ל"י רא"ש בחי' המחשבה שמקודם נתפס האדם במחשבה ואח"כ את יעקב נתפס בבחי' דיבור בתי' יעקב הקול קול יעקב בחי' תות"פ שאינו לומד ומתפלל כראוי ואח"כ איש וביתו באו הוא בחי' מעשה שרודף אחר תאוות רעות ואמנם בהגאולה כתיב ויאנחו בני ישראל מן העבודה היינו בחי' מעשה שכשאדם עושה תשובה צריך לתקן קודם בחי' מעשה היינו להיות סו"מ וע"ט להתרחק מתאוות רעות ולדבק בטוב ואח"כ ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה הוא בחי' דיבור שתקנו את הדיבור והתפללו לה' ותעל שועתם אל האלקים ואח"כ כתיב וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים הוא בחי' מחשבה שתקנו את המחשבה וזהו וידע אלקים שדבר זה אינו יודע שום מלאך ושום שרף רק השי"ת לבדו הוא יודע מחשבות אדם ועי"ז נגאלו היינו שכשאדם הוא פוגם ח"ו הוא פוגם במחשבה ואח"כ בדיבור ואח"כ במעשה מעילא לתתא כנ"ל והתשובה הוא מתתא לעילא ויאנחו בני ישראל מן העבודה הוא בחי' מעשה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים הוא בחי' דיבור וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים הוא בחי' מחשבה שגאלו את נפשם לעבוד את ה' במעשה דיבור ומחשבה וכשהיה להם גאולה פרטיות נעשה הגאולה כלליות:

פרשה שמות

ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה. פירש"י וימת שנצטרע ואפשר לומר מיתה ממש כי הנה יש שרים עליונים ושרים תחתונים וכל אחד יש לו מעלה וחסרון אשר אצל חבירו להיפך המעלה והחסרון כי שרים עליונים על כי המה קרובים אל הקדושה יש להם הכנעה לפני הקדושה ואינם יכולם להרע לישראל ואך יש חסרון כי המה גבוהים ויכולים לעכב תפלות ישראל. ושרים תחתונים בהיפך כי המה רחוקים מהקדושה ויש להם עזות להרע לישראל ואך המעלה כי אינם יכולים לעכב תפלת ישראל וזהו פי' הכתוב ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים כי מקודם הי' משרים העליונים ועתה נחית מדרגי' מאן דנחית מדרגי' קרו בי' וימת ונעשה משרים תחתונים וע"כ ויאנחו בני ישראל מן העבודה כי הי' לו עזות והצר לישראל אך המעלה היתה ויזעקו כששועו בתפלה להשי"ת ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה כי לא היה בכח לעכב תפלת ישראל סליק.